

V Praze dne 9. června 2020
Čj.: 510/20

Stanovisko

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

I. Úvod

Předkládací zpráva

Ministerstvo vnitra předkládá nad rámec úkolů uložených plány legislativních prací vlády na léta 2019 a 2020 vládě návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Dle předkladatele je návrh zákona předkládán zejména kvůli nutnosti legislativně reagovat na praktické problémy vznikající při vedení řízení o udělení mezinárodní ochrany, které byly indikovány od roku 2015, kdy byla přijata předchozí rozsáhlá novela zákona o azylu. Reagováno je rovněž na poznatky ze sledování migrační situace v ČR a v EU a na vyhodnocení těchto poznatků v souvislosti s Auditem národní bezpečnosti proběhlým v roce 2016, resp. jeho Akčním plánem. Hlavním cílem změn zákona o azylu je zefektivnění současné úpravy, především správních řízení ve věcech mezinárodní ochrany a navazujících řízení před správními soudy.

Hlavním podnětem předkládané změny zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky je zajištění adaptace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS), do českého právního řádu. V tomto automatizovaném unijním informačním systému ETIAS budou evidovány údaje o státních příslušnících třetích zemí, kteří nepodléhají vízové povinnosti pro pobyty v členských státech, které nepřesáhnou 90 dní během jakéhokoli období 180 dnů. Systém ETIAS by měl shromažďovat a efektivně vyhodnocovat informace o těchto cestujících ještě před uskutečněním jejich zamýšlené cesty do EU/Schengenu. Pokud tyto osoby nebudou představovat bezpečnostní, migrační nebo vysoké epidemiologické riziko, systém ETIAS jim automaticky vydá cestovní povolení, jenž bude novou podmínkou vstupu do Schengenského prostoru.

V obou novelách zákonů jsou dále promítnuty závěry aktuální judikatury a doporučení plynoucí z tzv. schengenských evaluací proběhlých v roce 2019.

II. Připomínky a návrhy změn:

Definice a popis problému včetně popisu existujícího právního stavu v dané oblasti jsou v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (ZZ RIA) dobře popsány. Předkladatel rozčlenil problematiku do několika hlavních témat/okruhů problémů a u těchto jednotlivých okruhů se snaží situaci popsat na základě praktických poznatků a empirických faktů. Jde o tři tematické okruhy v rámci zákona o azylu a dva okruhy v rámci zákona o pobytu cizinců. Dále uvádí hlavní principy evropské právní úpravy v této oblasti obsažené zejména v tzv. přijímací směrnici a tzv. kvalifikační směrnici upravujících společné evropské azylové standardy.

V ZZ RIA jsou definovány **subjekty dotčené regulací** u jednotlivých definovaných okruhů/témat.

Popis cílového stavu je obsažen v ZZ RIA v dostatečné míře.

Vyhodnocení rizik obsahuje výčet základních negativních dopadů, pokud by navržená regulace nebyla přijata.

Návrh variant řešení je zpracován pro jednotlivé klíčové okruhy problémů a institutů. Vždy jsou předloženy nulová a minimálně dvě další realistické varianty řešení.

Vyhodnocení variant a stanovení nákladů a přínosů

V této části ZZ RIA předkladatel rekapituluje a vyhodnocuje náklady a přínosy u jednotlivých zpracovaných variant řešení a následně u každé problematice provádí výběr nevhodnější varianty.

Hodnotící kritéria nejsou samostatně uvedena, předkladatel vždy doporučuje nevhodnější řešení pouze na základě obecného slovního hodnocení bez využití detailnějších hodnotících kritérií. Tuto část ZZ RIA by bylo možné doplnit o exaktnější hodnotící kritéria např. v podobě hodnotících bodů, přestože předkladatel věnoval posuzování předložených variant dostatečnou pozornost.

Předkladatel rovněž u jednotlivých témat popisuje **proběhlé konzultace** v rámci resortních organizací MV, mimo resort a u nevládních organizací působících v této oblasti.

III. Shrnutí připomínek PK RIA

Obecně lze konstatovat, že ZZ RIA je zpracována na dobré úrovni a předkladatel věnoval jejímu zpracování dostatečné množství času a energie. Předkladatel u jednotlivých variant řešení pracuje s reálnými údaji a situacemi a snaží se je popsat co nejvíce realisticky. Za jediný nedostatek ZZ RIA je možno považovat neuvedení exaktních kritérií hodnocení u jednotlivých variant.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace doporučuje Legislativní radě vlády, aby návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony byl doporučen vládě ke schválení.

Vypracoval: JUDr. Petr Solský

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v. r.
předsedkyně komise